

BASMUL CULT

Povestea lui Harap-Alb de Ion Creangă

1	Anul apariției	Povestea lui Harap-Alb de Ion Creangă a fost publicată în revista Convorbiri literare, în anul 1877.
2	Ca SPECIE LITERARĂ,	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Este un basm cult, întrucât este prezentat conflictul dintre Bine și Rău, finalizat cu victoria Binelui. ✓ De asemenea, personajele prezintă calități fantastice, fabuloase.
3	TRĂSĂTURILE BASMULUI CULT sunt:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Personajele implicate în conflict, îndeplinesc, prin raportare la protagonist, o serie de funcții (antagonistul, ajutoarele, donatorii). ✓ Prezența unor elemente de compoziție tipice: formule specifice (Amu cică era odată...) ✓ Procedeul triplicării ✓ Sunt prezente numerele magice (3,12,24...) ✓ Obiectele miraculoase (trei smicele de măr dulce, apă vie, apă moartă)
4	Perspectiva narativă	✓ Este una obiectivă, relatarea se face la persoana a III-a, din perspectiva unui narator omniscient și omniprezent.
5	Limbajul naratorului și al personajelor	✓ Se caracterizează prin umor și oralitate, predominând registrul regional, oral și popular.
6	TEMA basmului o reprezintă	✓ Maturizarea și drumul inițiat pe care mezinul îl parcurge pentru a deveni împărat.
	MOTIVELE	✓ Motivul drumului inițiat, motivul lipsei urmașului la tronul împărațesc, motivul drumul în drum, etc.
7	TITLUL	✓ Numele personajului principal reflectă condiția sa duală: rob, slugă (Harap) de origine nobilă (Alb).
8	Subiectul basmului	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Urmărește modul în care personajul principal, Harap-Alb, parcurge un drum inițiat la finalul căruia devine Împărat (caracterul de bildungsroman al basmului). ✓ Cuprinde cele 3 ipostaze ale protagonistului: ✓ Etapa inițială – fiul craiului, mezinul (naivul) ✓ Parcurgerea drumului inițiat în ipostaza de slugă a Spânului (Harap-Alb) ✓ Finalul – tânăr Împărat (inițiatul)
	Coordonatele spațio-temporale	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sunt vagi, nedeterminate : Amu cică era odată într-o țară, un crai... ✓ Acțiunea începe la o margine a pământului...
	Acțiunea basmului cult	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Respectă modelul structural ✓ Se desfășoară linear, cronologic prin înlănțuirea episoadelor

	Situația inițială, expozițiunea	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Prezintă o stare de echilibru: un crai avea trei feciori, iar în celălalt capăt al pământului, fratele lui mai mare, Verde-Împărat, avea doar fete. ✓ Tulburarea echilibrului are drept cauza lipsei unui moștenitor pe linie masculină la tronul lui Verde-Împărat.
	Desfășurarea acțiunii	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Acțiunea de recuperare a echilibrului cuprinde mai multe probe. ✓ După ce frații acestuia eșuează, mezinul îi cere tatălui său binecuvântarea de a-și încerca și el norocul. ✓ Mezinul ia în călătoria sa calul cu puteri fantastice, armura tatălui său și sabia lui Statu-Palmă-Barbă-Cot. ✓ Coborârea fiului de crai în fântână reprezintă o scenă importantă în formarea acestuia, întrucât acesta experimentează și statutul de slugă, această experiență ajutându-l în conducerea Împărăției. ✓ Naivitatea lui este sancționată, Spânul îi fură identitatea, îl transformă în slugă și îi de numele de Harap-Alb.
	Punctul culminant	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Harap-Alb se întoarce cu fata Împăratului Roș. Aceasta îl demască pe Spân. ✓ Spânul îi taie capul lui Harap-Alb, iar calul îl aruncă pe Spân în înaltul cerului și îl omoară. ✓ Fata Împăratului Roș îl readuce la viață pe Harap-Alb cu smicele de măr, apă vie și apă moartă.
	Deznodământul	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Personajul principal este surprins în ipostaza tânărului Împărat, proaspăt inițiat, gata să conducă cu responsabilitate împărăția unchiului său.
	Conflictul	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Este reprezentat de lupta dintre bine și rău, finalizată cu victoria binelui.
10	Personajele	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Deși opera este un basm, personajul principal nu are calități supraomenești, este un simplu tânăr. ✓ Deși nu are puteri fantastice, protagonistul are prieteni și ajutoare cu calități supraomenești (Sf. Duminică, calul, Setilă, Flămânzilă, Păsări-Lăți-Lungilă, Ochilă). ✓ Antagoniștii sunt Spânul și Împăratul Roș.
11	Protagonistul	<ul style="list-style-type: none"> ✓ este caracterizat atât direct (autor și celelalte personaje) cât și indirect (fapte, gânduri, idei, gesturi). ✓ Este sprijinit de ajutoare cu puteri supranaturale precum Sf. Duminică, animale fabuloase (calul, furnicile, albinele) și cele 5 făpturi himerice.
12	În CONCLUZIE,	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Povestea lui Harap-Alb, de Ion Creangă, este un basm cult ce prezintă transformarea protagonistului influențată de probele pe care le-a depășit și persoanele ce l-au acompaniat în drumul său.